

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA**  
**SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**  
**PAŽYMA**

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2016 M. GRUODŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 1270 „DĖL**  
**ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS PAGALBINIO**  
**APVAISINIMO ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO**  
**(TAP-22-1489(2); TAIS NR. 22-9762(3))**

2022-09-08 Nr. NV-2587  
Vilnius

**Projekto rengėjas:** Sveikatos apsaugos ministerija (toliau - SAM).

**Projekto tikslas:** numatyti palankesnes pagalbinio apvaisinimo sąlygas, įgyvendinant 2022 m. gegužės 24 d. Seimo priimtą Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo 15<sup>1</sup> straipsniu įstatymą (toliau-Įstatymas) ir nustatant embrionų laikymo terminą bei finansavimo galimybes.

**Dabartinė situacija:** Įstatyme nurodyta, kad dvejus metus nuo pagalbinio apvaisinimo pradžios embrionų saugojimas lytinių ląstelių banke Vyriausybės nustatyta tvarka finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis. Pasibaigus šiam terminui, mirus vienam arba abiem sutuoktiniams (partneriams), taip pat pasibaigus santuokai arba registruotai partnerystei, embrionų laikymas gali būti tęsiamas valstybės lėšomis, jei abu sutuoktiniai (partneriai) yra sutikę dėl embrionų panaudojimo donorystei, tačiau ne ilgiau kaip dešimt metų nuo embrionų donacijos pradžios.

*Duomenys:* 2022 m. per 5 mėnesius buvo užšaldyta 575 (vidutiniškai 115 per mėn.), 2021 m. – 1042 embrionai, 2020 m. – 651 embrionas, 2019 m. – 599 embrionai. Per 2022 m. užšaldytų embrionų skaičius galėtų būti 1380 (skaičiuojant pagal mėnesio vidurki 115).

**Projekto esmė:** siūloma:

- įgalioti SAM planavimo dokumentuose numatyti valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas embrionų donorystės palaikymo priemones, kurias įgyvendina universitetų ligoninės, įgijusios teisę teikti licencijuojamas pagalbinio apvaisinimo ir lytinių ląstelių banko paslaugas;
- nustatyti, kad universitetų ligoninėms už Embriono donorystės programos įgyvendinimo 2019–2023 metų veiksmų plane (SAM įsakymu patvirtintame) nurodytus veiksmus, įvykdytus iki nutarimo įsigaliojimo, apmokama iki nutarimo įsigaliojimo galiojusių nuostatų nustatyta tvarka;
- iš pripažįstamo netekusiu galios Vyriausybės 2019 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 302 „Dėl Embriono donorystės programos patvirtinimo“ perkelti nuostatą, kad embriono donorystės paslaugos laikytinos visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis pagal 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms;
- patvirtinti Embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašą: jame nustatyti, kad lytinių ląstelių bankams už embrionų saugojimą apmokama pagal jų taikomą embrionų saugojimo kainą, tačiau jei ji didesnė nei vidutinė vieno partnerių embrionų saugojimo kaina mėnesiui – 29,5 Eur, apmokama taikant 29,5 Eur kainą. (Ši kaina nustatyta pagal universitetų ligoninių pateiktą kainų vidurkį); embrionų saugojimo kaina turi būti perskaičiuojama, kai Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vartotojų kainų indeksas padidėja arba sumažėja ne mažiau kaip 15 proc. arba kai priimtas sprendimas didinti Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų vidutinį darbo užmokestį tam tikra procentine dalimi.

**Lėšos:** Pagal projektą siūlomo tvirtinti Žmogaus embrionų saugojimo lytinių ląstelių banke finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos apraše pateiktą formulę, papildomas valstybės biudžeto lėšų poreikis embrionų saugojimui nuo 2022 m. liepos 1 d. – 135,3 tūkst. Eur.; 2023 m. – 607 tūkst. Eur. Planuojama, kad 2024 m. ir 2025 m. vidutiniškai bus užšaldoma po 1024 naujus

embrionus (2020–2022 m. vidurkis). 2024 m. embrionų (sukurtų tais metais ir anksčiau (ne anksčiau kaip po 2022 m. liepos 1 d.) saugojimui reikės *619,1 tūkst. Eur*, o 2025 m. – *1,1 mln. Eur*.

Lėšų poreikis apskaičiuotas taikant projekte nurodytą vidutinę vienų partnerių embrionų saugojimo kainą mėnesiui – 29,5 Eur.

**Derinimas:** Projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Konkurencijos taryba.

**Atitiktis Vyriausybės programai:** Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta priemonė (4.2.5 punkte) – parengti ir priimti Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriame būtų numatytos palankesnės moters pagalbinio apvaisinimo sąlygos, būdai ir tvarka. Nutarimo projektas įgyvendina priimto Pagalbinio įstatymo nuostatas.

**Dalykinio vertinimo išvada:** Projektas svarstytas tarpinstituciniame pasitarime 2022 m. rugsėjo 6 d., patikslintas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas (Nr. NV-2516), tai pat pateikti paaiškinimai dėl kainos apskaičiavimo.

Siūlytume pakartotinai svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. +37052098813; +37066842734, el. p. aurelija.urboniene@lrv.lt